

DJEČJI PODLISTAK „HRVATSKE RIJEČI“

HRCKO

20. svibnja 2022.

Broj 212

ISSN 1821-3758

9771821375004

**Matkolino u pojetu
Hrvatskoj riječi**

**(O)čuvati
ljepotu prirode**

Simboli - IHS

Volim Vojvodinu

Voćni slikostih

**Dominikove
šarene Mare**

Dragi čitatelji!

Ne znam kako vi, ali ja imam dojam da vrijeme leti. Pred vama je (već) svibanjski broj *Hrcka*, koji je pretposljednji broj u ovoj školskoj godini – što označava i skori kraj škole.

Vjerujem da svi željno čekate ljetni odmor, no još treba izdržati najtežih mjesec dana. Najtežih? Treba popraviti ocjene (odlično ako ne), a vrijeme nam ne ide na ruku. Puno je bolje i zabavnije šetati po zraku s prijateljima, svratiti na sladoled, voziti bicikl, rolere, trotinet... Ali, izdržite još malo. Možete vi to!

Ovih dana redakciju *Hrvatske riječi* i *Hrcka* posjetili su članovi redakcije *Matkolino* – elektroničkih novina koje su u pripremi, a izrađuju ih učenici nižih razreda cjelovite nastave na hrvatskom jeziku u OŠ *Matko Vuković* u Subotici. Kako su oni doživjeli ovaj posjet pročitajte na narednim stranicama, kao i druge zanimljivosti koje »krase« ovaj broj.

Sljedeći broj, točnije dvobroj *Hrcka* izlazi ranije, već 10. lipnja. Stoga vaše (nadam se točne) detektivske odgovore šaljite što prije.

Do tada, lijep pozdrav.

Željka

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

Urednica izdanja: Željka Vukov

Suradnici: Ivana Petrekanić Sič, Bernadica Ivanković,
Marina Piuković, Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Sič,
Nevena Gabrić, Mirjana Crnković-Horvat, Slađana Husak
i Petar Tikvicki

Lektor: Zlatko Romić

Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi

Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov

Obrada fotografija: Nada Sudarević

E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu
Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

NEVOLJE SA ZECOM 5.

SCENARIJ, CRTEŽ I GRAFIČKA OBRADA: KRISTIJAN BEKUČ 2021.

Sočna doza vitamina

Bilo da su sa šećerom, šlagom, čokoladom ili same za sebe, kakve su najzdravije, jagode se ne odbijaju. Vjerujem da ste ih probali i ove sezone, ali ako još niste, ne brinite – tek dolaze, one prave, slatke, iz maminog ili bakinog vrta.

Preteča današnjih sorti jagoda nastala je u Francuskoj, u Bretanji, i to ukrštanjem dvije vrste: jagode s istočne obale Amerike i čileanske jagode. Upravo te čileanske jagode su preci ovih koje mi danas jedemo. Plodovi su im krupni, mesnati i slični jagodama koje kupujemo u odnosu na šumsku jagodu (koje su sitne).

Vjerovali ili ne, ali jagode pripadaju porodici ruža, a cvijet jagode u prosjeku ima pet do sedam latica. Nekada su se koristile za liječenje depresije, nesvjestice, kamena u bubregu, lošeg zadaha, zapaljenja grla... Jarkocrvena boja dolazi od flavonoida, te su dobre i kod snižavanja kolesterola. Sadrže malo kalorija, ali puno vitamina C, B6, K, vlakana, folne kiseline, kalij i aminokiseline.

Neobično – obične jagode

- Jagode su jedino voće koje sjeme ima s vanjske strane.
- U prosjeku, svaka jagoda na sebi ima oko 200 sjemenki.
- Jagode nisu bobičasto voće, poput borovnice ili grožđa.
- U Belgiji postoji muzej posvećen jagodama.
- U srednjem vijeku vjerovalo se da jagode donose mir i prosperitet, pa su često bile na jelovniku na kraljevskim dvorovima.
- Ne rastu u tropskim krajevima.
- Šest jagoda srednje veličine zadovolji dnevnu dozu vitamina C.
- Konzumiranjem jagoda možete povećati protok krvi i zraka u tijelu.
- 150g jagoda sadrži samo 45 kalorija.
- Jagode dozrijevaju na suncu, a ne nakon branja.
- Perite ih neposredno prije jela, ne ranije.

Subotičani u Barku

Učenici OŠ *Ivan Milutinović* iz Subotice, skupa s učiteljicom **Sanjom Dulić** i razrednicom **Jelenom Vidaković Muškić**, boravili su u Barku (Hrvatska), zahvaljujući projektu *Erasmus + K2* pod nazivom »Povratak korijenima.«

Po riječima učiteljice Sanje Dulić riječ je o odgojno-obrazovnom međunarodnom programu u organizaciji OŠ *Barak*, kao koordinatoru triju partnerskih škola iz Italije, Austrije i Srbije, kojima je zajedno što imaju nastavu na hrvatskom jeziku za učenike – pripadnike hrvatske nacionalne manjine.

Cilj ovoga projekta je očuvati hrvatski dijalekt koji je u izumiranju, a značajno doprinosi raznolikosti hrvatskog jezika. Također, putem ovoga projekta učenici su imali mogućnosti učiti o različitoj kulturnoj baštini, jačati jezične kompetencije i razmijeniti iskustva.

Kako je njima bilo i kakvi su dojmovi, pogledajte u tjedniku *Hrvatska riječ* na stranicama *Hrcka* (str 40 i 41).

Ž.V.

Okružno natjecanje iz biologije

Učenici cjelovite nastave na hrvatskom jeziku sudjelovali su 7. svibnja na okružnom natjecanju iz biologije u OŠ *Đuro Salaj* u Subotici i ponovno postigli izvrstan uspjeh. Svi oni koji su testove radili na hrvatskom jeziku učenici su OŠ *Matko Vuković*, te je svima mentor bio nastavnik biologije **Zlatko Neorčić**.

Postigli su sljedeći uspjeh:

5. razred

Martina Tikvicki – II. mjesto

Filip Ivković Ivandekić – III. mjesto

6. razred

Ines Vojnić – III. mjesto

7. razred

Nikolina Mačković – III. mjesto

8. razred

Lea Vojnić – III. mjesto

Petra Vojnić Tunić – III. mjesto.

Matkolino u Hrvatskoj riječi

Učenici, članovi nove redakcije elektroničkih novina *Matkolino* iz OŠ *Matko Vuković* su 6. svibnja posjetili redakciju *Hrvatske riječi*.

Dok smo išli, bili smo jako uzbuđeni jer ćemo posjetiti i upoznati prave novinare. Otišli smo na drugi kat Otvorenog sveučilišta, gdje se nalazi njihova redakcija. Dočekala nas je novinarka **Željka Vukov** i upoznala nas sa svima u redakciji i sve vrijeme nam je bila domaćin. Kasnije je došao i ravnatelj **Ladislav Suknović**.

Upoznali su nas s prvim izdanjima *Hrvatske riječi* i *Hrcka*. Ime *Hrcko* su izmislili **Zoltan Sič** i **Ivana Petrekanić Sič**. Željka i **Davor Bašić Palković** su odgovarali na sva naša pitanja, te otkrili neke »novinarske tajne«. Ravnatelj nas je otpratio do svog ureda i dopustio nam sjesti u njegovu stolicu. Stolica mu je baš udobna. Svi su htjeli sjesti u nju. Ispričali su nam nešto više o svojim idejama i radu. Mi smo im ispričali o našim idejama. Dogovorili smo se za suradnju. Darovali su nam lijepe darove kao prvu novinarsku »plaću«, a mi smo svoj skroman dar darovali ravnatelju. Darovi koje smo dobili bili su jako lijepi.

Bilo nam je super, naučili smo ono što nismo znali i žurimo napraviti naš prvi broj *Matkolina*.

Hvala na druženju, bilo nam je krasno.

Mladi novinari *Matkolina*

Na izbornom predmetu Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture osim jezika učimo i upoznajemo običaje, tradiciju i kulturnu baštinu Hrvata. Ovoga puta osvrnuli smo se na narodnu nošnju koju smo crtali po uzoru na fotografije.

Učenici iz Đurđina

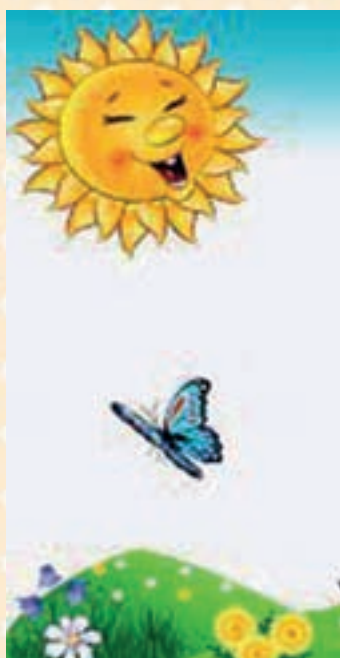
Deborah Ellis:

Djevojčica iz Afganistana

Ne znam koliko vam je poznato da, nažalost, postoje mjesta gdje djevojčice i žene nemaju ista prava kao i dječaci i muškarci, gdje ženama i djevojkama nije dopušteno izići iz kuće bez muške pratnje i pri tom moraju nositi burke, odjeću koja im prekriva cijelo tijelo, osim očiju. Vjerujem da vam je to neshvatljivo i prije svega nepravedno. Stoga predlažem pročitajte knjigu *Djevojčica iz Afganistana* koja govori o ovoj temi. Pročitajte priču o nekoliko mjeseci života djevojčice Parvane u razrušenom glavnom afganistanskom gradu Kabulu u kojem traje rat i vladaju talibani. Oni su nametnuli oštre zakone i teror. Svi koji su bili učeni, pogotovo koji su završili strane škole, bili su na meti talibanske milicije. Tako i Parvanin otac koji je bio učitelj povijesti, a imao je stranu naobrazbu, na silu biva odvučen u zatvor. Budući da je ženama i djevojčicama bilo zabranjeno raditi, Parvana reže kosu, preodijeva se u dečka i prehranjuje obitelj uz visoki rizik da bude otkrivena. Nekada nismo ni svjesni koliko smo sretni dok se ne upoznamo i s ovakvim sudbinama.

STIHOJUPCI

Proljetno sunce

Na rosnoj travi
u proljeće
slap svjetlosti
svjetluca.
U svakoj kapi rose
malo sunca kuca.

Gle! Iz trave
znatiželjno izvirio
žuti maslačak.
Oko njega se svio
sunčani tračak.

Pramen plavog neba
sniva u različku.
Pčela glasno zuji
na raskošnom čičku.

Nad suncokretom
zastao leptir
i čudom se čudi:
umjesto meda
cvijet mu na dar
malo sunca nudi.

Tin Kolumbić

Ivka indžilirka

Ivka je još ko mala zdravo hlepila za znanjem. Digod čeljad štogod divani, eto i Ivke – sluša i uči. Kad je narasla velika, izučila je i škulu i fakultet za indžilire. Radila je u jednoj velikoj fabriki i postala šefica. Ondak je vako izgustirala: »Idem ja na naš salaš živit i pripravljat domaće ilo i pilo i prodavat i hasnirat sve što sam naučila«. Možem vam kazat – i to je uspila!

IVKA – žensko osobno ime Ivana

HLEPIT – usrdno što željeti, gorljivo čeznuti za čim;

IZUČIT – sve naučiti; završiti učenje, završiti školu;

INDŽILIR – inženjer različitih struka – školovani stručnjak u određenom području

FABRIKA – tvornica

IZGUSTIRAT – 1. domisliti; 2. zasitit se čega, izgubiti želju za čime

ILO I PILO – jelo i piće

HASNIRAT – koristiti, upotrebljavati

HRVATSKI JEZIK

Piše: Mirjana Crnković-Horvat

Veliko slovo u mjestima

Učenje o velikom početnom slovu ne mora biti teško, ako imamo na umu jedno jednostavno pravilo – samo u nazivima kontinenata, država, naseljenih mjesta i stanovnika sve se riječi pišu velikim slovom (osim kratkih riječi – prijedloga i veznika). Tako kad dvojimo piše li se npr. Fruška gora samo s prvim velikim slovom ili oba naziva treba velikim slovom, samo sebe pitajmo – je li Fruška gora država? Nije, dakle neću pisati sve riječi u nazivu velikim slovom. No, što ću s Crnom Gorom? Je li ona država? Jest pa je zato pišem tako da su obje riječi u nazivu velika slova.

Napišite pisanim slovima sljedeće riječi tako da ispoštujete pravilo o velikom slovu.

REPUBLIKA HRVATSKA

SJEVERNA AMERIKA

MALA BOSNA

TAVANKUĆANIN

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Zovem se **Laura Ralbovski**

Učenica sam prvog razreda OŠ *Sremski front* u Sotu.

Obitelj: tata **Davor** (39), mama **Mara** (38), brat **Luka** (17), sestra **Leonora** (13) i baka **Ružica**

ILI – LI:

slano / **slatko**
kompjutor / **društvena igra**
stan / **kuća**
tenisice / cipele
meso / **povrće**
zima / **ljeto**
dan / noć
pješačenje / bicikl
jabuka / **kivi, jagoda**
crvena / plava
film / knjiga

voće / čokolada
tamburaši / zabavnjaci
tjelesni / matematika
pizza / odrezak
čokolada / **vanila**
gazirano / negazirano
pas / **mačka**
selo / grad
kazalište / **film**
trenirka / traperice
sport / **folklor**

PREPORUČAM:

knjiga:
Ivana Brlić Mažuranić:
Čudnovate zgode šegrta Hlapića

pjevač/grupa:
Nina Badrić

pjesma:
Dani i godine

film:
Šegrt Hlapić

kompjutorska igrica:
slagalice

Volim: košarku (najviše na svijetu)
Ne volim: igrati nogomet

HRCKOVI EKOLOZI, GDJE STE?

(O)čuvati ljepotu prirode (razina peta)

Proljeće je doba kad se ljepota prirode prikazuje na svakom koraku i kada je – osobito za sunčanih dana – život osobito lijep! Idemo skupa na petu razinu u EKO igrici »HRCKOVI EKOLOZI«.

Danas evo još jedne zanimljive istinite priče: u prekrasnu svibanjsku nedjelju 15. svibnja (Majčin dan) grupa djece i odraslih iz pokreta *Djelo Marijino* (duhovni pokret koji se zalaže za jedinstvo i međusobnu ljubav među svim ljudima, prisutan u cijelom svijetu) iz nekoliko mjesta u Vojvodini okupila se na Fruškoj gori na izlet i utrku RUN FOR UNITY (Utrka za jedinstvo). Bilo ih je oko 80 iz Vojvodine i nekoliko obitelji iz Beograda. Taj dan su (nakon što su oni koji idu u crkvu bili na misi u svom mjestu) odlučili posvetiti jedni drugima i – našoj zajedničkoj Majčici – Zemlji! Ponijeli su sendviče za ručak, rekvizite za igre i dobro raspoloženje jedni za druge! Majčicu Zemlju su odlučili uljepšati kroz zabavu: napravili su plan šetnje i trčanja, uz pauze za igre. ALI! Ne samo to...

Prolazeći prekrasnom šumom na Fruškoj gori, skupljali su smeće. Sve čemu tamo nije mjesto i nagrđuje ljepotu prirode, sakupljali su – s gumenim rukavicama na rukama – smeće u velike plastične vreće. Našla se tu metalna cijev, dijelovi parketa, staklenih i plastičnih boca, vrećica te limenki. Nakupili su 25 velikih vreća raznog smeća! Natjecali su se – tko će više – ali ne samo za (čokoladnu) nagradu, nego najviše iz čiste ljubavi prema lijepoj prirodi!

Nakon šetnje, trčanja, veselih igara i za odrasle i za djecu, te naravno – pranja ruku na česmi u dvorištu manastira koji su posjetili – uslijedio je najukusniji ručak na svijetu!

BRAVO ZA NJIH! Razgovori, smijeh, šale – divne uspomene njima, ali i prekrasnoj prirodi koju su očistili.

Eko ideje za ovaj mjesec:

1. **SAKUPLJAJ U VREĆE ZA SMEĆE SVE ČEMU U PRIRODI NIJE MJESTO** – Znam, znam – reći ćete: vreće za smeće su plastične, to zagađuje okoliš! Ipak, jasno je – nekada ih moramo koristiti. Za sobom ostavi samo čistu prirodu – ne gledaj kako drugi rade (ako rade loše), već budi vitez/ica Majčice Zemlje!

2. **NAPRAVITE I VI NATJECANJE U SAKUPLJANJU SMEĆA** – ako ste u vašem kraju i susjedstvu svi uredni i nitko ne baca smeće okolo, pođite dalje i uljepšajte prirodu. Pazite – dobre ideje i ekološke navike mogu se proširiti svijetom!

3. **POKUŠAJTE SAKUPLJANJEM I PRODAVANJEM AMBALAŽE ZA RECIKLAŽU NEŠTO ZARADITI** – Za ovo je potrebna također suradnja s odraslima, ali korist može biti velika: skupljajući i prodavajući ambalažu za recikliranje, možete platiti neki novi PUT NA PREKRASAN IZLET U PRIRODI!

Petu razinu prelaziš kad barem jedan travnjak ili parkić očistiš! Za prijeđenu petu razinu – ČESTITAJMO SVI JEDNI DRUGIMA – (o)čuvali smo ljepotu prirode – bar koliko je do nas. Igraš li i dalje?

Vesna Huska

Ruža Silađev - voli i čuva šokački govor

Ruža se rodila pod prezimenom **Miloš** u Sonti, 1949. godine. Tamo je naučila svoj šokački govor. Toliko ga voli da o njemu posebno brine. Boji se da taj lijepi govor ne zaborave njezini sumještani. Zato piše razne priče koje je skupila u svojoj prvoj knjizi pod nazivom *Divani iz Sonte*. Ovo je prva knjiga na ikavici Šokaca s ove strane Dunava. No, tu nije stala, piše ona i dalje i objavljuje priče o nekadašnjem životu o kojem je slušala ili ga je možda vidjela na starim fotografijama. Piše na ikavici koja polako nestaje. Zapisuje stare riječi koje se više i ne govore. I zato voli reći – »kako govore roditelji, govorit će i djeca«. Slušajte i vi kako govore vaši u kući, pamтите lijepe stare riječi!

Piše za djecu

Osim pripovjedaka, Ruža piše i pripovijetke za djecu, poeziju i dramske tekstove. Uživa u pisanju priča za djecu. »U tome baš uživam i jako mi je drago kad me djeca na ulici zaustave i kažu: 'Pročitali smo u *Hrcku* Vašu priču, odlična je!'. Za djecu uvijek imam vremena, pa se okupe oko mene, malo proćaskamo o priči i rastanemo se zadovoljni zbog nenadanog kratkog druženja.«

Priče za djecu objavljene su u *Hrcku* i *Klasju naših ravni*, *Novoj riječi* i u zbirci priča *Zapisane avanture za male i velike*.

Osim pisanjem, bavi se i slikanjem

Ruža je radila u ljekarni, ali ona i slika, još od djetinjstva, te kaže: »Još u mojoj predškolskoj dobi otac je u našu kuću donosio dnevne novine *Borba*. Užitak bi mi bio uzeti olovku u šake i risati po marginama. Sve bi na koncu bile pune mojih risarija«. Sada ona oslikava boce, to ju neizmjereno veseli.

Krajcarice

...
Jednoga jutra u vrtu Beskrajno Zeleno samo što je protrljao oči, brkati luk se obrati susjedi tratinčici:

– Dobro jutro, krasuljčice, ti bogami nisi dangubila, već si nam uresila vrt svojom ljepotom.

– Hvala, hvala – srdačno se nasmiješi prozvana.

– O, Brkiću! Ta ti si malo pogriješio! – reče loza Povijuša s balkona. – Jest da krasi naš vrt, ali ona se ne zove krasuljčica. Ona je tratinčica.

– Eh, pa sada... Mislim... Mogla bih i ja nešto reći na ovu temu – promoli glavicu visibaba.

– Kako te ne zamijetih, ljepotice?! – počne se pravdati Brkić visibabi. – Oprosti.

– S te pozicije je za tebe nevidljiva, dragi. Malo je skrivena iza Povijušinog čokota – reče ljubica puna nabubrenih pupoljaka.

– Opraštam ti, Brkiću, – odgovori visibaba – nego da nastavim... Znaš, mene su u ovaj vrt donijeli iz jednog planinskog kraja. Tamo sam imala bezbroj susjeda, kako vi kažete krasuljčica ili tratinčica. Njih tamo zovu bijele rade.

– Mili moji, svi ste vi u pravu – reče tratinčica. – Imam ja još nekoliko imena. Moja teta koja živi daleko odavde mi je govorila da se zovemo još i katarinčice. A meni se osobno najviše dopada ime krajcarica. I to zbog načina na koji je ovo moje ime nastalo.

...
Tako počinje zanimljiva priča koju ćete nastaviti čitati u knjizi *Zapisane avanture za male i velike*.

Ovoga puta ću vas podsjetiti na svima poznat kršćanski simbol – tri slova koja su čest ukras na oltarima, misnicama, reljefima, liturgijskim predmetima, kućnim vratima, a posebno lijepo mjesto ovaj simbol nalazi utisnut na bijeloj hostiji. Sigurno ste naslutili da su ta slova IHS. Ukoliko se pitate što ona označavaju, možete dobiti više različitih odgovora. Jedno od objašnjenja je Kristov monogram, odnosno skraćenica Isusova imena. Skup slova IHS su prva tri slova imena Isus na grčkom jeziku IHSOYS (Iesus): I (iota), H (eta) i S (sigma). IHSOYS (grčki) = ISUS (kao da na hrvatskom jeziku piše ISU). Ovaj simbol susrećemo u grčkim natpisima već od drugog stoljeća. Drugo tumačenje koje je nastalo kasnije koristi latinski jezik, a označava Isusa spasitelja ljudi – IESUS HOMINUM SALVATOR.

SIMBOLI – IHS

Pronađite skrivene riječi, a preostala slova redom napisana na crte dat će vam rješenje

E U H A R I S T I J A
O J L E T I S A P S S
L A S I M A T E V S H
T V E V O D A T T H O
A T S I R K A I K I S
R V R K P R I J R V T
P R I Č E S T E U I I
Č I S U S E S L H N J
M I S N I C A O T O A

PRIČEST
EUHARISTIJA
KRIST

HOSTIJA
TIJELO
OLTAR

KRUH
ISUS
SVETAMISA

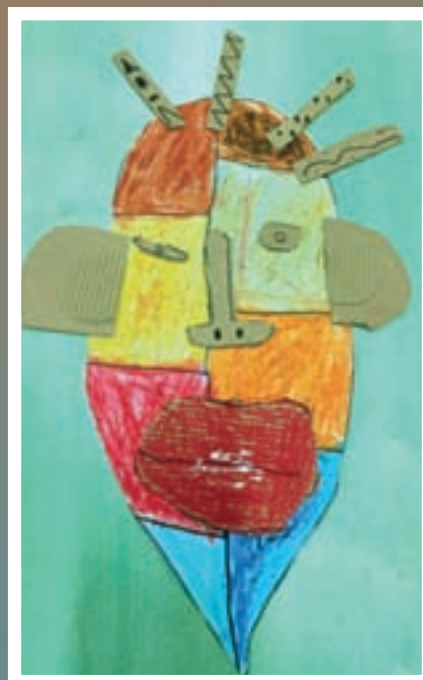
VINO
KRV
MISNICA

VODA
SPASITELJ
IHS

Fran Rukavina, 3.c – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Aleksa Vlaović 2.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Marijan Ivanković Radaković, 3.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

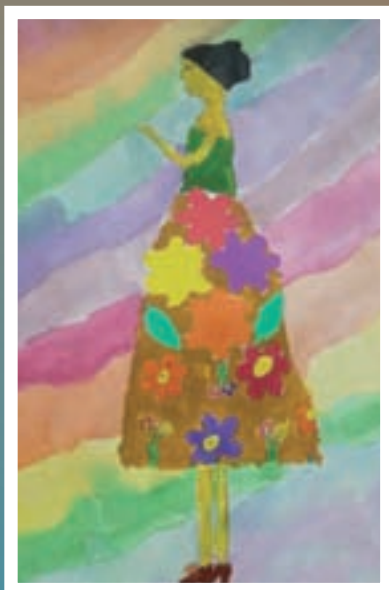
Kalina Kalančev, 1.4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

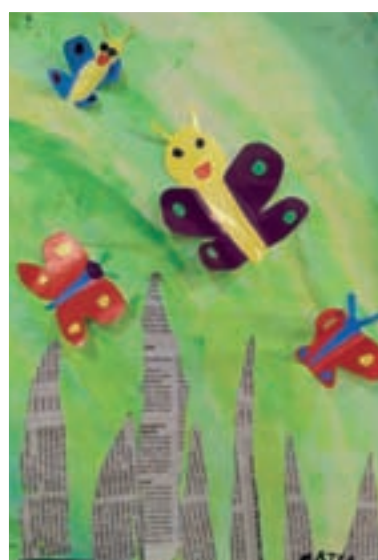
Jakov Ivanković Radaković, 2.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Nina Dulić, 2.b – OŠ Vladimir Nazor, Đurđin

David Tikvicki, 3.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

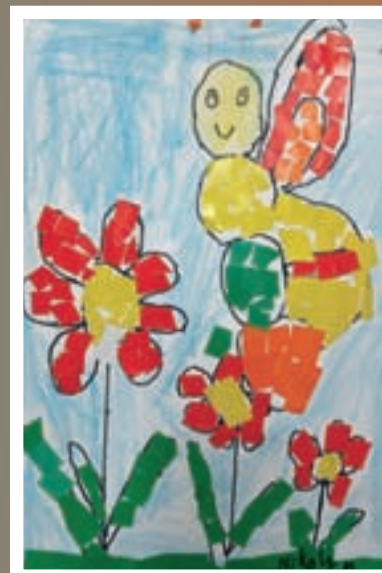
Matea Đukić, 2.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

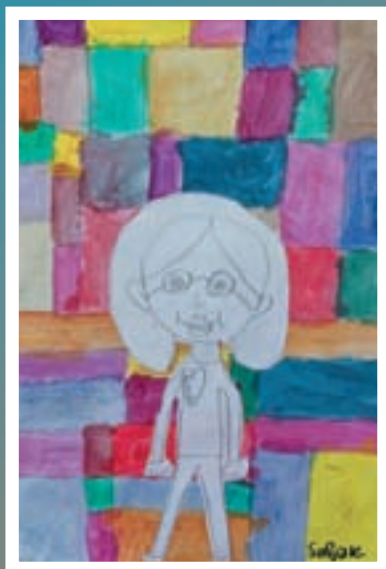
Petra Vujković Lamić, 4.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Marko Nikolić, 2. r – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

Nikola Mikulić, 2.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Sofija Kovačević, 2.4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

Teodora Gorjanac, 3.r – OŠ Moša Pijade, Bereg

OTA SU ZBILJA OBVEZNE!

SCENA PRVA: Saru je s dolaskom proljeća opet »uhvatila« faza »debelasam-moramsmršati-ilimijemrijeti«. Naravno, od prethodnih mjeseci je ona – kako joj je mama lijepo pokušala objasniti – samo narasla i možda skupila dodatnih 400 gramića masnog tkiva koji će nestati u prvom ljetnom mjesecu, jer će još koji centić narasti i – opet je mamina slatkica. Na riječ »masno« Sara je dobila užasnut izgled lica, na riječi »mamina slatkica« (tko još tako naziva cool-zgodnu-divnu četrnaestogodišnjakinju?), krenule su suze. Dakle, i mama priznaje da je ona debela, ali ju suviše voli da joj to prizna. Bar nešto.

SCENA DRUGA: Smirivala je sebe – treba joj samo dobar plan. Dijeta i obvezna tjelesna aktivnost! A, da. Kad bi bar u školi uistinu vježbali prave vježbe, trčali i dizali utege, a ne samo igrali nogomet i odbojku i primali gadne šuteve u glavu ili trbuh (dodatni razlog izbjegavanja i hejtanje OTA). Google i svi mogući oglasi koji su joj se

počeli sami prikazivati nakon što je u tražilicu upisala »kako smršati za mjesec dana?« su joj se činili prekompliranim: ili traže novce za pilule (shvatala je i sama da su to uglavnom štetne i čak moguće opasne stvari), a i za određeni plan vježbi su tražili novce. Za što se odlučiti u ovako alarmantnoj situaciji? Sara zna da bi bilo najbolje instalirati neku aplikaciju s vježbama i trčati svakoga dana, ali – s kim, kako, kad? Ujutro nema šanse da se dignu prije škole i trči i još se tušira, a navečer? Hoće li ju mama pustiti uopće van kad padne mrak? Kad joj je rekla ideju, mama je preko naočala i zagledana u mobitel rekla: »Sama nikako ne smiješ noću van. A dijete i preparati – da se nisi usudila...«.

SCENA TREĆA: Kako je dobro vozat se bajsom u školu i doma! Nekoliko puta je Jure tako usput tiho prišao i čuo spiku cura. Mislim, jasno je već i letećim pjevajućim bićima na grani čije ga riječi zanimaju. Sara opet o kilama. Nije htio u rasprave sa Sarom. Prošlo mu je kroz glavu kao fleš kako je prošli put bilo kad je bila uvjerena da je debela – sad mora smisliti nešto jednako dobro ili – bolje! Vijuge su počele raditi – do usijanja i...

SCENA ČETVRTA: »Saro, imam problem. Ti si mi najfrendica i... ma jasno ti je...« Pomilovao ju je po kosi i – kako se Sara posljednjih tjedana na to počela navikavati i čak tomu radovati – po Sarinom osmijehu je vidio da mu je dobro krenulo. »Moram se vratiti u kondiciju, a znam da si ti ekspert u tim stvarima – uvijek si u formi.« Nije joj dozvolio da ga prekine i kaže kako to sad nije tako.

»Imaš li ti neki plan kondicijskih treninga za mene, da mi šeraš? Ti si imala i te aplikacije, znaš da sam štreber i smotan za to, a sad – moram malo postati fit do ljeta. Moja mama kaže – bolje i trčanje nego neke nezdrave dijete i tak...« »Jure! I moja stara tako gnjavi... Evo dogovora: idemo skupa trčati ... ili rolati... Ma, može i bajs za početak, ali – vratit ćemo mi tebe, drugar moj, u formu! Slimfit košulje da nosiš!! Obvezne tjelesne aktivnosti su zbilja obvezne!«

(vh)

VOLIM VOJVODINU

I ovoga mjeseca pripremili smo za vas interesantna pitanja o našoj lijepoj Vojvodini, da se zabavite ali i nešto naučite.

1. U kom vojvođanskom mjestu se održava Sajam automobilčića?

- a) u Novom Sadu
- b) u Tavankutu
- c) u Beočinu
- d) u Somboru

Manifestacija je sajamsko-festivalskog karaktera sa štandovima, poligonom za vožnju automobilčića na daljinsko upravljanje, nagradnim igrama i drugim popratnim sadržajima od interesa za mlade. Ove godine manifestaciju se planira održati peti put, 25. lipnja.

3. Po čemu je poznata Crvenka?

- a) po širokim ulicama
- b) po tvornici šećera
- c) po labudovima
- d) po nogometu

Crvenka je grad u Vojvodini, općina Kula, a administrativno pripada Zapadnobačkom okrugu. O nastanku mjesta nema mnogo podataka. Prvi pisani tragovi vode nas u 1543. i 1590. godinu kada su Bačkom i šire vladali Turci.

2. U kom stilu je izgrađena Gradska kuća u Subotici?

- a) modernizmu
- b) secesiji
- c) neobaroku
- d) baroku

Subotička Gradska kuća nalazi se u centru grada i simbol je Subotice. Sagrađena je u razdoblju od 1908. do 1910. nakon čega je dvije godine ukrašavana u jednom poznatom stilu koji je postojao u različitim zemljama, pod različitim imenima: art nouveau, jugendstil, modernismo, liberty style.

4. Gdje se u Vojvodini proizvodi najskuplji sir na svijetu, *pule*?

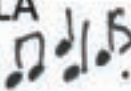
- a) u Beočinu
- b) u Novom Sadu
- c) u Zasavici
- d) u Kanjiži

Najskuplji sir na svijetu, koji se naziva *pule*, proizvodi se upravo na području Vojvodine, a košta više nego zlatom posut, čuveni britanski sir *stilton*. Pravi se od neprocjenjivog magarećeg mlijeka, i zbog toga kilogram ovog sira staje čak 120.000 dinara, odnosno tisuću evra.

VOĆNI SLIKOSTIH

JEDNA MALA
U SVIBNJU NAM
HO-JA-HO, HO-JA-HO
NUDIM VITAMINA 100!

ŽURNO ZOVE SVAKO,
PREPOZNATI JE MOŽE SVATKO.

 U TRAVI TRAŽI
I U TIJELO VITAMINE SLAŽI.

VOLIM SVIBANJ, MJESEC **5**.
JER I MOŽEŠ SRESTI.
 SVE VEĆI BROJ,
NEMOJ IM REĆI STOJ!

BRZO TRAŽI
JER JE VAŽNO VOĆE TO!
USKORO I SUSJED STIŽE,
SLASNA ZRI.

HVALA ZATO PRIRODI
ŠTO NAS UVIJEK NAGRADI
S PUNO RAZNIH VOĆKICA,
SVAKOG NOVOG MJESECA!

Marina Piuković

JAGODICA BOBICA

SEZONA JE JAGODA, KOJE, VJERUJEM, SVI VOLITE. IZUZETNO SU ZDRAVE I HRANLJIVE, STOGA NEMOJTE GUBITI VRIJEME NEGO UŽIVAJTE U NJHOVOM OKUSU.

KAKO IZRADITI PAPIRNATU JAGODU?

POTREBNO:
CRVENI I ZELENI PAPIR
»DRHTAVE OČI«
LJEPILO
ŠKARE
CRNI FLOMASTER

IZRADA: IZREZATI CRVENO SRCE I U UDUBLJENJU MALO PRODUBITI REZ RADI SAVIJANJA (PRATI SLIKU). IZREŽI ČETIRI TRAKICE PAPIRA KOJE ĆE PREDSTAVLJATI RUKE I NOGE JAGODI. SAVITI IH U HARMONIKU, A KRAJEVE ZALIJEPI. NA KRAJEVIMA NAPRAVI MALE ZELENE ŠAKE I STOPALA. OD ZELENOG PAPIRA IZRADI »FRIZURU« JAGODI I NACRTAJ CRNE TOČKICE I USTA, ZATIM ZALIJEPI OČI. JAGODA JE SPREMNA KRASITI TVOJU SOBU.

JAGODA SMOOTHIE

OD JAGODA MOŽETE PRAVITI RAZNE SLASTICE. OVOGA PUTA DONOSIMO RECEPT ZA SMOOTHIE

POTREBNO:
10 JAGODA
200 ml JOGURTA
1 ŽLICA ZOBENIH PAHULJICA
1 ŽLICA MLJEVENOG KEKSA
ŠEĆER ILI MED PO ŽELJI I OKUSU

POSTUPAK:
STAVITI SVE SASTOJKE U BLENDER I KRATKO IZMIKSATI. OSTAVITI JEDNU JAGODU ZA DEKORACIJU.
DOBAR TEK!

MEDO BERE JAGODE – POKRETNA IGRA

MEDO BERE JAGODE – (SAGIBANJE DO PODA I OPONAŠANJE BRANJA JAGODA)
U ŠIROKE MJERICE – (SPOJENE RUKE U VELIKOM KRUGU ISPRED TIJELA)
UTO IDU ČAUŠI – (HODANJE NA MJESTU)
STANE MEDO PLAKATI – (OPONAŠANJE PLAČA TRLJANJEM OČIJU)
TJEŠILA GA LISICA – (DRAGANJE PO KOSI)
NEMOJ MEDO PLAKATI – (NIJEČNO MAHANJE PRSTOM LIJEVO-DESNO)
JA ĆU TEBI SKAKATI – (POSKOCI S OBJE NOGE NA MJESTU).

VESELI ZADACI

1. Matematičke jagode. Zaokruži točnu tvrdnju.

2.
Crvene glave
vire iz trave?

3. Poveži rodbinske veze, tko je s kime par?

STRINA
UJAK
BAKA
TETA

UJNA
DJED
TETAK
STRIC

4. Izmiješane riječi.
Precrtaj riječ koja ne pripada nizu:

BAKA; DJED; HRCKO; UNUK; SIN
SVIBANJ; RUJAN; LIPANJ; JAGODA
ENGLESKI; DRVENI; NJEMAČKI; MAĐARSKI
ČAJ; KOLAČ; SLADOLED; TORTA
KNJIGA; OLOVKA; RAVNALO; KREKET

5. Sara je odlučila pojesti najviše 200 kalorija u voću.
Izabrala je jagode. 100 grama jagoda sadrži 45 kalorija,
izračunaj koliko grama jagoda Sara smije pojesti?

$$45 * \underline{\hspace{1cm}} = \underline{180}$$

Sara smije pojesti g jagoda.

6. Slaven i Petra imaju 1.000 dinara i žele
počastiti prijatelje u razredu jagodama.
Izračunaj koliko jagoda mogu kupiti ako kilo-
gram košta 400 dinara?

$$1000 : \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{1cm}}$$

Slaven i Petra mogu kupiti kg jagoda.

Svijet leptira

Svjetski dan leptira obilježava se 28. svibnja diljem svijeta. Tim povodom donosimo niz zanimljivosti o ovim divnim krhkim bićima iz reda kukaca.

- * Postoji oko 24 tisuće vrsta leptira, dok su leptirice (moljci) još brojnije s nevjerovatnih 140 tisuća vrsta.
- * Leptir može položiti između 100 do 4.000 jaja.
- * Postoje četiri faze leptirovog životnog ciklusa: jaje, larva, pupa i odrasli leptir.
- * Može vidjeti crvenu, zelenu i žutu boju. Osim toga,

leptiri vide i niz ultraljubičastih boja koje su ljudskom oku nevidljive.

- * Prosječni leptir je težak kao dvije latice ruže.
- * Najbrži leptiri mogu letjeti 5,4 m/s, dok najbrže leptirice lete i do 11 m/s.
- * Ne mogu letjeti ako njihova tjelesna temperatura padne ispod 30 stupnjeva Celzija.
- * Oslikani su i na Egipatskim freskama starim oko 3.500 godina.
- * *Gonepteryx rhamni* je vrsta leptira koja živi 9-10 mjeseci, što je i najduži životni vijek jedne vrste, dok neke vrste žive jako kratko, nekoliko sedmica, nekoliko dana, pa čak i nekoliko sati.
- * Mnogi leptiri mogu »okusiti« podlogu svojim nogama kako bi se uvjerali je li list na koji planiraju položiti jaja ukusna hrana za gusjenice ili ne.
- * Leptiri imaju četiri krila koja su zapravo prozirna. Boje na njima stvaraju sitne ljuspice (koje podsjećaju na prašinu), a sama krila su izuzetno osjetljiva i vrlo lako se mogu oštetiti.
- * Neke vrste leptira (*monarh leptir*) su selice i tijekom zime lete u toplije krajeve. Njihova migracija izgleda apsolutno fantastično, a sam put traje tisućama kilometara.
- * Ne mogu preživjeti samo na nektaru. Oni piju vodu iz blatnih bara koje su pune neophodnih minerala.
- * Kratkovidni su i obično ne vide dalje od 3 metra.
- * Antarktik je jedini kontinent na kojem leptiri nisu pronađeni.
- * Nakon pčela, leptiri su drugi vodeći oprašivači.
- * Jedan od najboljih pokazatelja zdravog, uravnoteženog eko sustava je obilje leptira.
- * Ljudi koji proučavaju leptire zovu se lepidopteristi.

HRCKOVI DETEKTIVI

Točan odgovor iz prošlog broja:

22. travnja obilježavamo dan planeta Zemlje

Nagrađeni detektivi:

Ana Dulić – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin
Daniel Šarčević – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
David Milošević – OŠ *22. oktobar*, Monoštor
Filip Ivković Ivandekić – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Valentina Vuković – OŠ *Avram Mrazović*, Sombor
Marko Đanić – OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta
Sofija Kovačević – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Leona V. Šimokov – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
Anđela Molnar – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Minja Zlatar – OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta

Nagradno pitanje Što znače riječi? IZUČIT I HASNIRAT

KUPON

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Skola

Razred

Dominikove šarene Mare

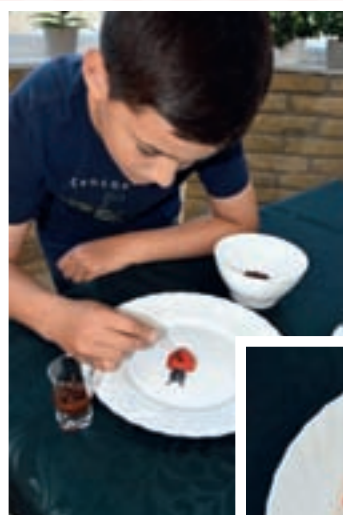
Priprema:

Priprema:

1. Jagode očistiti, oprati i razrezati na pola. Borovnice također oprati i razrezati na pola.
2. Na tanjuru poslagati polovice jagoda kao tijelo i polovice borovnica kao glavu. Od čokoladnih mrvica napraviti na glavi antenice.
3. Otopite čokoladu u mikrovalnoj i čačalicom iscrtajte šare po bubamari.

Dobar tek!

*Dominikove šarene Mare je za vas pripremio **Dominik Sarić Lukendić**. Dominik pohađa treći razred OŠ *Ivan Milutinović* u Subotici. Trenira plivanje, svira klavir u nižoj Glazbenoj školi u klasi profesorice **Krisztine Máté** i pohađa sate engleskog jezika. Voli matematiku i voziti bicikl s prijateljima.*

Vrijeme pripreve:
8 minuta

Potrebni sastojci:

jagode

borovnice

čokoladne mrvice

čokolada za kuhanje

čačkalice

Moja najživotinja

STEFANOV ZEKO

STEFAN KOVAČIĆ ima 5 godina i pohađa vrtić *Marija Petković-Sunčica*.

Upoznat će nas sa ZEKOM koji živi u njegovom dvorištu, gdje ima još puno drugih životinja.

POTJEČE: Iz mog dvorišta.

IZGLED: Bijele dlake s crvenim očima.

ŽIVI: Svuda, po cijelome svijetu (livade, pašnjaci, njive, okućnice)

HRANA: Zelene biljke, trava, sijeno, kupus, salata, mrkva.

VRSTA: zec, patuljasti zec, *lavlja glava*, *harlekin*, i još mnogi drugi

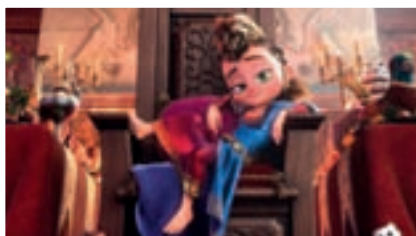
Zanimljivosti o zekama:

- Zečevi se brzo reproduciraju. Zečica nosi zeke samo 30 dana. Zna se okotiti i do 12 malih zečića.
- U hrani nisu izbirljivi. Biljojedi su i vole često jesti.
- Zec dobro vidi, ima dobar njuh i sluh.
- Boja dlake je vrlo prilagodljiva sredini u kojoj živi, pa je zec i vješti skrivač u prirodi.
- Veoma brzo trči, i do 80 km/h.
- Žive i do 4 godine.
- Postoji oko 180 vrsta zečeva širom svijeta. Razlikuju se po duljini ušiju, dlake i po veličini.
- Teže u prosjeku od 1,5 do čak 9 kg.
- Većinu dana provedu spavajući, a najaktivniji su u zoru i sumrak.
- Vrlo su društveni i lako se mogu dresirati.

ODVAŽNA IVA I SKRIVENO BLAGO MAGLOGRADA

Iva je siroče koje živi na ulicama srednjovjekovnog grada. Ona ima svoje tri pripitomljene lasice i preživljava tako

što uzima hranu iz dvorca zlokobnog Tristaina. Jednog dana, zli namjesnik Tristain baca kletvu na princa Rolanda, čemu Iva srećom svjedoči. Iva i njezina ekipa tada kreću

u nezaboravnu avanturu spašavanja Rolanda, prijestolonasljednika koji je kletvom pretvoren u neobičnu životinju. U pokušaju spašavanja princa Iva će preokrenuti cijelo kraljevstvo i naučiti da se plemenitost može pronaći na najneobičnijim mjestima.

JURSKI SVIJET: CARSTVO

Jurski svijet – Carstvo se odvija četiri godine nakon što je Isla Nublar uništen. Dinosauri sada žive – i love – zajedno s ljudima diljem svijeta. Ova krhka ravnoteža će preoblikovati budućnost i odrediti, jednom zauvijek, hoće li ljudska bića ostati vrhunski grabežljivci na planetu koji sada dijele s najstrašnijim stvorenjima u povijesti.

U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće riječi: KORNJAČA, LAV, MOTORKOTAČ, SLON, BICIKL, DRVO, PLANINA, LJESTVE, MIŠ, ČAMAC, DŽUNGLA, KONJ, PIJESAK, DJEVOJČICA, GRM, PLAŽA, ŠPIJLA, ZEC.

Preostala slova dat će konačno rješenje. Upiši ga u kvadratiće ispod osmosmjerke.

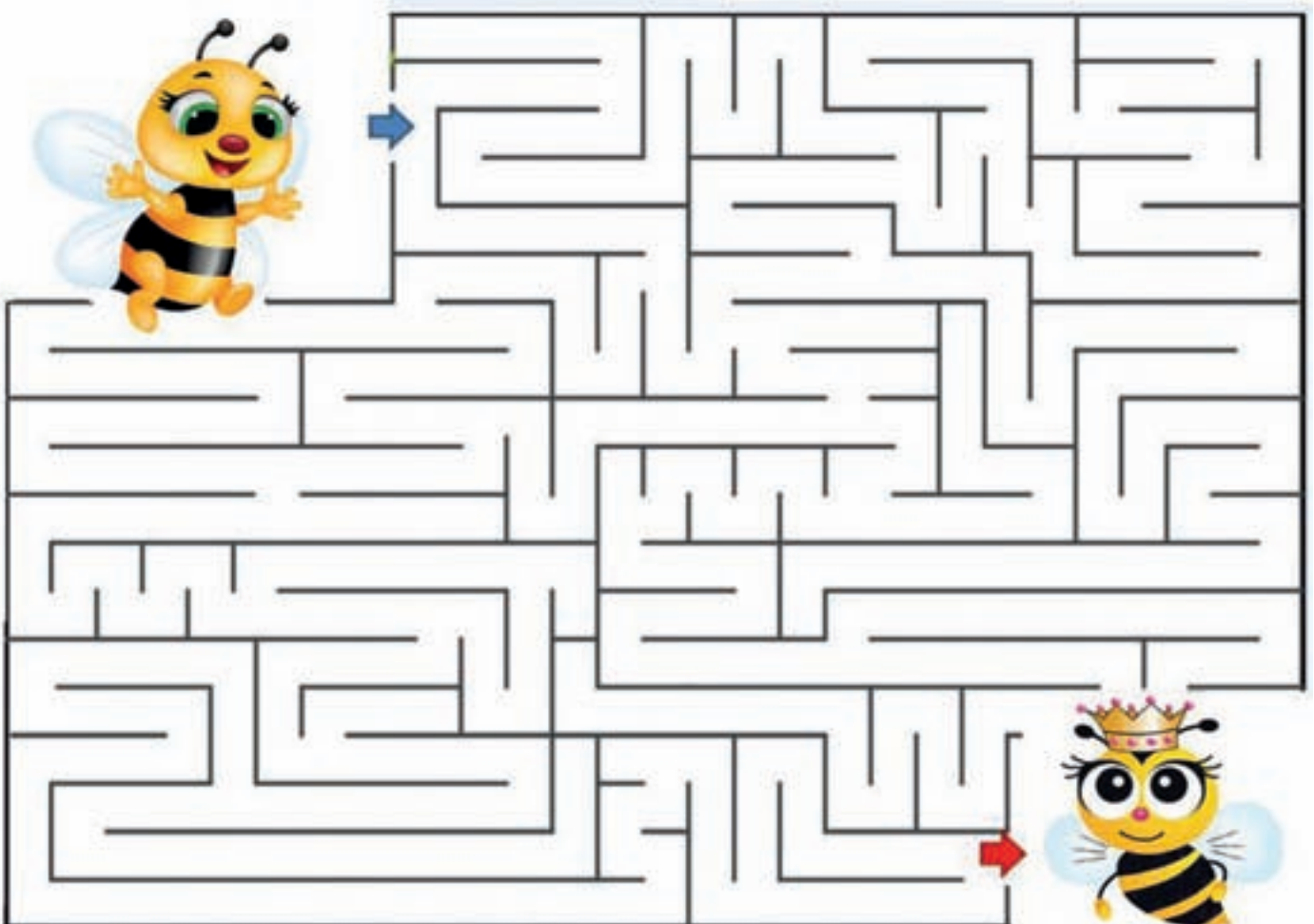

K	U	L	B	S	A	Ž	A	L	P
Č	A	A	L	I	Ć	Š	K	N	D
V	A	O	Č	Č	C	A	I	J	I
Z	N	T	A	A	S	I	E	M	A
E	A	M	O	E	Nj	V	K		N
C	A	LJ	J	K	O	R	E	L	I
C	LJ	I	I	J	R	V	O	Nj	N
U	P	G	Č	P	T	O	O	K	A
B	R	I	I	S	Š	K	T	M	L
M	C	A	E	O	V	R	D	O	P
A	C	LJ	A	L	G	N	U	DŽ	M

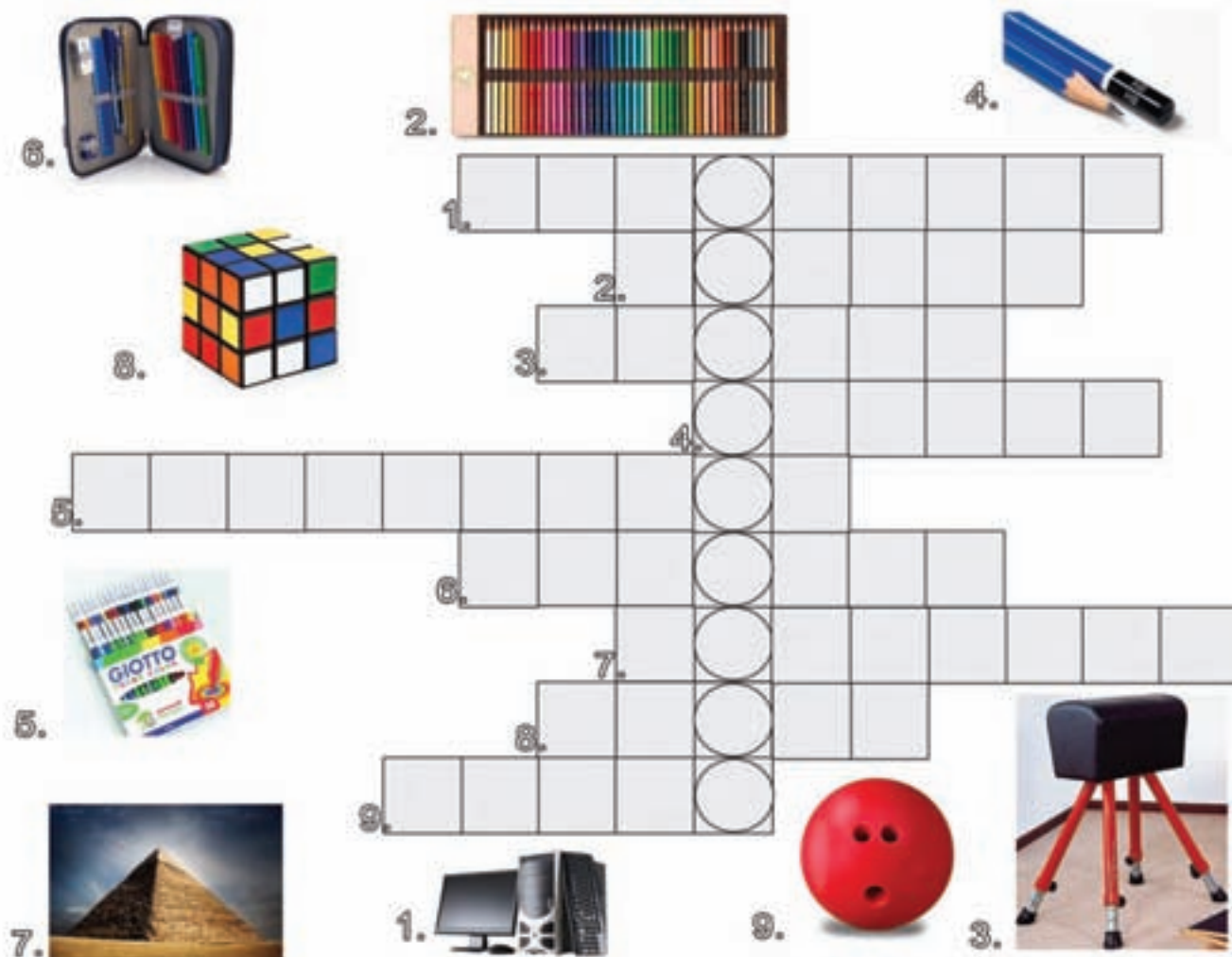

Pomozi pronaći put pčelicama

Riješite križaljku prema ponuđenim slikama i u označenim poljima dobit ćete konačno rješenje.

Oboji

Umijeće preživljavanja

Broj 84

Tekst: Slađana Husak

Crtao: Petar Tikvicki

Mahovina je s ove strane, znači tamo je sjever. Krećemo se u dobrom smjeru.

Nadam se samo da u ovoj šumetini nema žive anakonde.

Mene stavite uvijek da hodam posljednji...

Nalaziš se u akciji preživljavanja i nemaš izbora.

Ovo je do sada bilo lako. Blizu smo prve prepreke.

Evo, o ovome sam pričala...

Ja ću demonstrirati kako se ovo radi.

Hrcko, ja ovo ne smijem ni gledati...

© 2004. 2005.